

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Cuvântare panegirică,

întru memoria fericitului arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna, compusă pentru aniversarea a 25-ea dela mărtea lui, de asesorul consistorial arhidieceșan și al metropolitului, protoereu Zacharia Boiu.

„Poruncă nouă dau vouă,
ca se vă iubiți unul pe altul;
precum eu v'am iubit
pe voi, așa și voi să vă
iubiți unul pe altul.”

Ioan 13, 34.

Iubiților creștini!

Urmând glasului iubiților noștri părinți și mai mari bisericesci, ne-am adunat astăzi aici întru această Sântă Casă Dumneșcă, ca cu toții dimpreună să înălțăm la ceru rugăciuni pentru fericita odichna a unui preaiubit, bun arhipăstoriu al bisericei noastre, căci astăzi iubiților, se împlinesc douăzeci și cinci de ani, de când Dumneșcu a chemat din mijlocul turmei cuvântătoare pe păstorul ei, pe credinciosul și mult iubitul nostru Arhiepiscop și Metropolit Andreiu; și precum poporul nostru credincios din toate părțile n'a încetat a păstra cu pietate memoria acestui mare bărbat al bisericei, națiunii și patriei noastre, așa și mai marii de astăzi ai bisericei, în cugete și simțiri una cu poporul lor, au ordinar, ca ziua de astăzi totă metropolia noastră să o sërbeze ca parastase, cântări și rugăciuni pentru sufletul acelu bărbat, care ne-a fost trimis dela Dumneșcu spre deșteptarea și renascerea noastră bisericească.

Cine a fost metropolitul Andreiu, nu e de lipsă, iubiților, să vă spunem noi, preoții bisericei, pentru-că toți, chiar și necărturarii, cunosc numele lui din scrierile lui, din fundațiunile lui, din faptele și meritele lui, cari pe vécuri înainte îi asigură un loc de onore între cei mai binefăcători ai bisericei noastre, ai poporului nostru.

Dar ca memoria metropolitului Andreiu, să se reînnoască astăzi în mintea și inima celor bătrâni, și cunoscința lui să între mai bine în mintea și inima celor tineri, Vă rog, creștini iubiți, să ascultați la această însemnată și fie numai pe scurt istoria vieții marelui bărbat, pentru care am sêvșit aceste sante rugăciuni.

Metropolitul Andreiu s'a născut la 20 Decembre 1808, în orașul Mișcolț, din părinții Naum și Anastasia Șaguna, și a primit din botez numele Anastasiu. Acestia erau dintr'o familie macedo-română, carea împreună cu multe altele se refugiase de persecuțiunile turcesci în Ungaria. După mărtea timpurie a tatălui său, tinêrul Anastasiu împreună cu maică-sa se strămută la Pesta, la unchiul seu Grabovschi, neguțator și proprietar avut, care-i primi în casa sa și purtă grije pentru educațiunea și învățătura lui. Terminând acolo studiile juridice și arătând aplicare spre statul preoteșc, un amic al unchiului său, episcopul Manuiloviciu, îl duse cu sine la Verșet, unde sub îngrijirea și patronatul acestui episcop studiă teologia. După aceea trecu la Carloviț, unde distinsul metropolit Stefan Stratimiroviciu îl numi pro-

fesor de teologie și secretariu al seu. Imbrățișând tagma monachală și primind numele monachal Andreiu, urcă una după alta treptele de sincl, protosincl și archimandrit mai întâiu al mănăstirei Hopova, apoi al mănăstirei Covil, peste Dunăre dela Carloviț. Administrând toate aceste oficii în mod laudabil, metropolitul îl iubia ca pe un fiu al său, și tinêrul candidat la trepte mai înalte fôrte mult învăță dela dênșu, atât în cele rituale bisericesci, cât și în cele administrative și giudiciale, și peste tot în cele sociale și culturale, și îl și avu în cea mai mare cinstire până la môrte.

Intr'aceea urma la 1845 môrtea episcopului nostru din Transilvania, Vasiliu, și archimandritul Andreiu, acum de 37 ani, fu trimis vicariu general în Transilvania, și luă cărma eparchiei transilvane, carea la 1847 îl și alese între cei trei candidați ai sei la demnitatea episcopescă, și apoi și urma în curenđ prea înalta lui întărare, și în fine chirotonire de episcop.

De aici încolo se începe activitatea cea mare și mult mănoasă a distinsului bărbat, carele eră înzestrat dela Dumneșcu cu multe daruri trupesci și sufletesci, și părea că creșce împreună cu treptele ierarchice, ce urca.

Dar să n'o vestim această noi preoții bisericei, ca să nu părem preocupați, ci să lăsăm să vorbescă înseși faptele, er noi, ca cronicarii cei de demult, să ne mărginim, a înșira numai faptele acestea, una după alta, și de șir.

Episcopul Andreiu ocupase scaunul în ajutorul anilor șgomotoși 1848 și 1849; dar inteligența lui superiôră, credința lui cea necălătită cătră patrie și tron, înțelepciunea lui practică, sciură îmblândi și domoli patimile omenesci într'atâta, încât adunarea cea mare a poporului român dela Blaș, care pe lângă un mic o pas greșit, deveni uor putea produce o catastrofă, deveni o și de sêrbătoare națională, și cele aprôpe 40 mii de suflete, ce se adunaseră acolo, în frunte cu doi arhichieri, stătură aprôpe trei zile, ca 'n biserica sub sânta liturgie, treji, cumpetați, neobosiți, ascultând de conducătorii lor.

Dela Blaș noul episcop se duse la Cluș, la guvernatorul țerei, spre depunerea jurământului de fidelitate, apoi venind la Sibiu, plecă la Pesta și Viena și dela Viena la Innsbruck, unde se afla atunci împêratul Ferdinand, apoi se re'torse ca regalist la dieta din Pesta, și de aici, luând lucrurile un curs furtunos, se re'ntorse chiar cu pericolul vieții la Sibiu, și în Decembre același an presidiă o nouă conferință națională, la carea participară până la 300 inteligenți români.

Intr'aceea erupse cu totă turia fatalul resbel civil, și episcopul Andreiu în êrna cea mai grea 1848/9, și êrăși cu pericolul vieții sale, se duse la Olmütz, la împêratul, și rămase acolo și în Viena până în tòmna anului 1849, când apoi după înfrênarea resbelului și restaurarea păcei, se putu re'ntorce la reședința sa, adus ca în triumf de duiosul seu popor credincios. Dar vai, în ce stare reafă această sêrmană reședință! Ascultați înseși cuvintele lui, cu cari descrie această stare Sinodului eparchial dela 1850, cel dintăiu Sinod, ce se putu întruni după 150 ani. „Casa clerului — ăce — s'a prădat și s'a jefuit cu totui, și adecă nu numai chiliile mele, care cu multe cheltuieli se am fost înzestrat, ci încă și odôrele episcopesci, preoțesci și diaconesci, împreună cu capela episcopescă și cu cărțile dintr'ênsa, și totă biblioteca mea, preste 3000 cărți, s'au prădat er actele oficiose parte s'au ars, parte s'au rupt și s'au nimicit într'atâta, încât nici un odor, nici o carte s'au altă unelță bisericească,

nici o hârtie din archiv n'a rēmas”. Apoi adauge, că între astfel de împrejurări la episcopia noastră nu s'ar fi putut ținea nici un serviciu dumneșesc, dacă nu s'ar fi îndurat comunele bisericesci din Brașov și veni în ajutoriu cu 4000 fl. în argin și archimandritul Neonei dela mănăstirea Némțului din Moldova cu cărțile trebuincioșe. Și precum episcopia, așa au fost jefuite și o parte mare a bisericii noastre, arđându-se, necinstindu-se, batjocorindu-se, ș. a. multe, care le trecem cu vederea ca să nu turburăm liniscea sufletescă a credincioșilor noștri întru această și. Atâta însă m'am cređut datoriu a vă aminti, pentru ca din acești doi ani din cei 27 ai arhipăstoriei metropolitului Andreiu să putem judeca ostenelele, suferințele și jertfele, ce de bună voie le-a adus marile bărbat de piă memorie pentru biserica și pentru poporul său.

Da să vedem acum ceva mai deapropo lucrările acestui memorabil Sinod, precum am amintit cel dintăiu Sinod, ce se învrednici biserica noastră dreptcredincioasă rēsăritenă transilvană al putea sërba după 150 ani, adecă dela nefericita desbinare a unei părți din poporul român de cătră biserica mare. În acest Sinod s'au luat concluse de mare însemnătate și anume: biserica a re'noit mărturisirea credinței și a legăturii sale cu biserica rēsăritului, a precizat corelațiunea între biserica și stat a dat lumii o iconă credincioasă asupra stărei din trecut și din prezent a clerului și poporului său, a arătat pagubele cele mari, ce a sêrbat în trecut și a cerut ajutoriu dela guvern întru rebonificarea acelor. Ba însuflețitul episcop se supuse de bunăvoie sarcinei, ca în acest timp, când plana asupra țerii starea de asediu, cu asistință militară să călătorescă prin țeră, să ducă ajutoriu grabnic bisericeilor și astfel înșasi cu ajuntru sa să lege ranele, de cari sângerau. Er ca un ton dureros, ce suna din toate hotărârile și rugărilor acestui prim Sinod, așim plângerea ficei pentru pierderea mamei: *Maică metropolie! unde ești? unde ești?* — Intre multe alte rugări ale acestui Sinod ește și rugarea maiestatică pentru ajutoriu la înființarea Consistoriului diecesan și a Seminarului, la dotarea preoției și a personalului bisericesc, la înființarea și susținerea școlilor și în fine alegerea unei episcopii din preoți și mireni, carea să administreză modesta avere a eparchiei, carea nu avea fără o singură casă: și reședință episcopescă, și cancelarie și archiv și seminar și capelă și de toate cele trebuincioșe, până când în fine, în urma unei colecte în diecesă se putu cumpăra și o a doua casă.

Intr'aceea neobositul arhichieru lucră pe toate terenele pentru întărare și consolidarea din lăuntru a bisericei prin luminarea tinerimei și a poporului. După energice lupte de apărare față cu o altă biserica și cu guvernul absolutistic de pe atunci, apărându-se contra unui membru al aceluia chiar la tronul împărătesc pentru vătămările făcute bisericei noastre, înființă în timpurile aceste grele o tipografie diecesană, tipări într'însa mulțime de cărți și înzestră cu ele bisericele și școlile noastre, cari până atunci spre marea lor daună și materială și morală erau silite a se necăji cu nise biete hârtii scrise cu mâna ori a procura cu mari ostenele și spese câte o cârtică de pe la tipografia ștreine.

La anul 1860 episcopul Andreiu petrecu în afaceri bisericesci mult timp la Viena; la 1851 întâmpină pe Majestatea Sa în Bucovina la Cernăuți; la 1854 perđend prin môrte pre iubitul său protosincl și secretariu Dr. Gregoriu Pantasi, înființă

pe numele aceluia o fundațiune, carea să creșcă neatinsă 100 de ani, er după aceea interesele ei să servescă la dotarea preoției. La 1858 esoperă dela monarhul darul de 1000 galbini la zidirea bisericei catedrale și întreprinse tot spre escopia îndelungată și grea călătorie prin Ungaria proprie și părțile ei Bănat și Sirmiu, apoi la Viena și până la Triest.

Intru toate aceste ostenele și lupte însă vrednicul arhipăstoriu nu slăbi, ci precum ôrecând David, își dișe: „Nu voi da somn ochilor mei, nici genelor mele dormitare, până când voi afla locul lui Dumneșcu, locașul Dumneșcului lui Iacob” (Psalm 131 v. 4 și 5), și continua opera cea mare întru restaurarea vechei noastre metropolii. Prin nenumărate acte, memorii, petițiuni, reprezentațiuni, deputațiuni la guvern și la însuși Monarhul, prin un al doilea memorabil Sinod dela 1860 înnoi stăruințele anterioare, dovedi din canone și istorie dreptul cel vechiu și nealterabil al bisericei noastre, de a avé metropolia sa proprie, carea o a avut dela început și carea în urma uneltirilor lui Atanasie a fost suprimată prin măsuri politice, carea însă trebue să se restaureze și să funcționeze regulat ca și înainte de suprimarea ei.

Un alt act însemnat, de care se ocupa neobositul bărbat tot pe timpul acesta, a fost înființarea „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”. Conferințele dela 1859 și 1860 ale inteligenței noastre, recunoscând și aproțiând vederile lui superioare, energia cea rară și autoritatea necontestabilă, de carea se bucura în cercurile mai înalte, pre dânsul 'l rugară a se întrepune la guvern pentru concesiunea înființării unei atari societăți literare și culturale. Și când în fine înființarea a fost concesă, statutele aprobate, și episcopul ce la fața veselă lause pe masa constituantei actele relative la cauză, adunarea cu însuflețire 'l alese primul seu președinte, și la primele două periode se repeți acest onorific vot de încredere. Asociațiunea se presenta lumii ca cea dintăiu societate culturală română, carea ca o mamă duioasă cuprinde la sirul seu pe toți fiii poporului nostru fără deosebire; și chipul cel măreț al metropolitului Andreiu, care stă și astăzi cel dintăiu între președinții posteriori ai Asociațiunei, va vesti posterității încă și după vécuri de venerațiunea, ce deapurare o nutresce bunul nostru popor cătră luminătorii, binefăcătorii și părinții sei. **Da Andreiu, înțemeiătorii și prim președinte al Asociațiunei noastre, fie în veci pomenirea Tu!**

Dela ostenelele pe terenul cultural vedem pre neobositul bărbat trecend în arena luptelor politice și naționale ale poporului nostru. La anul 1861 'l aflăm împreună cu mai mulți alți bărbați ai noștri la conferința regnicolă din Alba-Iulia; la 1862 în fruntea unei mari deputațiuni la tronul împărătesc în cauza restaurării metropoliei; la 1863 președinte al congresului național din Sibiu și conducătoriu la Viena al deputațiunei acelu congres; apoi la anii 1863—1865 regalist și deputat al Seliștei la dietele transilvane din Sibiu și Cluș, apoi la deputatul imperial din Viena și la sinodul epitropesc din Carloviț; pretutindeni reprezentând cu serioșitate și demnitate interesele bisericesci și națiunei noastre.

Neperđend inse din vedere nici pe un moment cauza restaurării vechei noastre metropolii, episcopul Andreiu, pe lângă toate greutățile timpului, pe lângă toate sarcinile oficiului, continuă pas de pas nisuințele cele preadrede ale bisericei noastre, și din sinodul dela 1864, acum al trilea sinod în aceasta

causă, substern o nouă petițiune maiestatică „pentru stergerea lacrimilor, care credincioșii bisericii greco-orientale de multe decenii le varsă înaintea tronului“.

Acastă petițiune sinodală a fost în fine cea din urmă „strigare dintru adâncuri“ a bisericii după vechea sa metropolie, căci éta ziua de 12/24 Decembre 1864, ajunul după calendariul nou al prasniciului Nascerii Domnului, ne aduce „vestea cea minunată a renascerei metropoliei noastre“, când prin p. înalta rezoluțiune din această și numărósele noastre rugări se încuviințară, vechei noastre metropolii i se recunosc legalitatea și existența, episcopiei noastre transilvane i se redete rangul și titlul de arhiepiscopie, ér vrednicului episcop Andreiu i se dete titlul de arhiepiscop al Transilvaniei și metropolit al Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria, și cu aceasta totdeodată se întări și sigilă autonomia, independența și egala îndreptățire a bisericii noastre cu celelalte biserici din patrie.

Fericitul Andreiu, după Dumneșeu restaurator al vechei noastre metropolii, și după 164 ani întâiul chemat a purta mitra metropolitană, érá și érá sé-i dăcem: *In veci pomenirea lui!*

La 1865 începură a se schimba referințele politice ale monarhiei noastre, și noul arhiepiscop, probat și ca bărbat de stat, se află îndemnat a face în acel an două călătorii la Viena și una la Carloviț în afaceri bisericesci, apoi la dieta transilvană din Cluj, și în toate aceste misiuni dovedi o superioritate de spirit și o nobilitate de inimă, carea și astăzi la 25 ani după mórte ne face a-l admira ca pre un om providențial al bisericii noastre, al poporului nostru.

După atâtea ostenele distinsul bărbat mai participă la 1867 și la dieta din Pesta, la actul încoronării, și avu mângâierea, ca la dieta din 1868 să ajungă a vede înarticulată în legiile țerei metropolia noastră, ca autonómă și coordonată cu cea sêrbească, și pronunțată convocarea ambelor metropolii pentru organizarea lor pe basa egalei îndreptățiri.

Acesta a fost ultimul pas, ce făcu metropolitul Andreiu pe terenul public, pentru că sănătatea și puterile fizice, cari păreau neatacabile, începură a i se debilita puțin și a-i aduce aminte de cuvântul scripturii: *„Așa dăce Domnul: Tocmesce casa ta“*.

În sensul articolului de lege IX: metropolitul Andrei convocă dar încă în acel an primul congres național-bisericesc al provinciei noastre metropolitane, și adeseori înecat în lacrimi îl deschise cu cuvintele: *„Innoșce-te, innoșce-te noue Ierusalime, căci ți-a venit ție éráși lumina, și mărimea Domnului preste tine a răsărit. Acastă casă Tatăl o a zidit, acastă casă Fiul o a întărit, acastă casă Duhul sânt o a înouit“*. Cu cea mai mare linisce, ca o bună-vestire din altă lume, asculta congresul cuvintele venerabilului arhiepiscopului, carele dând apoi sémă de luptele sale de aproape două decenii pentru restaurarea vechei noastre metropolii, depuse totdeodată, ca o cunună de învingere, competența administrativă și

legislativă a bisericii în mâinile congresului, și totodată l'făcu responsabil pentru sórtea ulterioară a bisericii. Cu însuflețire neasămănată, mulți cu ochii în lacrimi, aclamară pe victoriosul luptătoriu, și vrednice sunt cuvintele cu cari se adresă primul congres, sé le înfintărim și noi, creștini iubiți, adênc și inimile noastre!

La primul acesta congres, s'a propus, pertractat și statorisit Statutul organic, legea fundamentală a organizării noastre bisericesci, care la 28 Maiu 1869 obținu p. î. aprobare și cu această se încorna zidirea cea mare a marelui nostru Andreiu.

La anul 1870 convocă apoi și al doilea congres, unde se publica p. î. întărire a Statutului organic și se puseră în lucrare dispozițiile aceluia, publicându-se și testamentul fericitului și vrednicului de pomenire Emanuel Gozdsu.

Durere, congresul acesta a fost cel din urmă convocat și condus de metropolitul Andreiu!

Adevărat că la 1871 a mai condus o conferință națională în Sibiu, dar aceea, pe lângă toate silințele lui a rémas fără succesul dorit.

Intr'aceea bôlă de inimă, ce-l cuprinsese, l' slăbise și-l îmbetrânise preste măsură, și după cuvântul scripturii se făcuse cătră sêră și se plecă ziua; în spiritul lui era viu și deștept.

Bolind pre picioare, ba chiar cădută la pat, lucra neconștient la ale oficiului său, și mai mult bolnav decât sănătos, tipări la 1871 Enchiridiul de canóne și Studiul pastoral, ultimele scrieri ale neobositului bărbat. Dar la frumoșă sêrbare a jubileului de 25 ani ai episcopiei nu mai putu participa, ci încungiurată de cei mai deapropo ai sei, pe cari încă și de pe patul morții, cu ochii închiși de cătră cele pământesci, i-i îndemna la pace, iubire și bună înțelegere, la 16 Iuniu 1873, la 6 ore séra în anul 65 al vieții și 27 al păstoriei, i și dede sufletul la Dșeu.

Ca un fulger sbură prea tristă veste până la marginile extreme ale metropoliei noastre, și fiii ei alergară în număr ne mai pomenit, pentru a-l plânge și a-l însoți la Rêșinari, unde lângă biserica cea mare însuși și-a fost ales locul de odihnă.

V'am obosit, iubiților creștini pôte și prea mult cu acest cuvânt, dar mi-am ținut de datorință, a vă revoca în memorie și la 25 de ani după mórte lui icóna preaiubitului și marelui nostru Andreiu.

Permiteți-mi, ca faptele lui cele mări, căci cele mai mici sunt nenumărate, sé le cuprind pe scurt în următoarele: Episcopul Andreiu, chiar și în timpurile cele mai grele, a susținut în popor neclătită credința tradițională cătră Tron, patrie și biserică.

El a înființat dintr'al seu Tipografia arhiepiscopescă, o a înzestrat cu toate cele de lipsă, și apoi cu zestrea ei o a donat pentru totdeuna arhiepiscopesci.

A regulat, promovat și înălțat cauza școlară; a fost un factor puternic, prin cuvânt și prin faptă, la înființarea gimnasiilor noastre din Brașov și Brad, precum

și a școlilor noastre elementare, cari din mici începuturi au crescut sub arhiepăstoria lui până la numărul de 600.

A cumpărat dintr'al său edificiu seminarialul arhiepiscopesc pedagogic-teologic; a înmulțit pe rând cursurile aceluia dela șese luni la un an, apoi la doi și la trei ani; a înmulțit numărul profesorilor, ba a crescut anume tineri spre acest scop; în fine a esoperat dela stat considerabile salarii și ajutóre.

El, care la venirea sa aici de abia află loc, unde să-și plece capul, acuiră, parte dintr'al său, parte prin colecte dela popor, o reședință episcopescă, mai târziu arhiepiscopescă, una din cele mai frumoșe și mai bine înzestrate, și încă de ce alte case și realități în Sibiu.

A mijlocit din visteria statului o dotațiune pentru preoțimea arhiepiscopescă, — dotațiune, carea și după mórte lui se mai continuă neîmpuținată și neschimbată preste de ce ani.

El a înființat o mulțime de fonduri și fundațiuni, ba aproape toate, care le poșede arhiepiscopescă, și anume: fundațiunea „Francisc Iosif“ pentru școlarii sêraci, fundațiunea „Pantasi“ pentru dotațiunea preoțimei, apoi fondul arhiepiscopiei, fondul seminar, fondul bisericii catedrale, al preoțimei arhiepiscopescă, al bisericilor sêrace, al învățătorilor sêraci, al personalului catedralei, al personalului cancelarial, al sinodului, al congresului și multe altele, pentru cari nu ajunge acum timpul a grăi și cari pelângă buna lui administrare au ajuns la sume considerabile.

Una însă din aceste fundațiuni nu putem, nu ne este iertat a o trece în tăcere, cum adevărat marele bărbat, simțind apropierea sfârșitului său, și asigură vieța cu 100,000 fl., din care apoi lăsă prin testament câte 25,000 fl., pe séma a două eparchii, ce se vor înființa, și tot atâtea pentru fundațiunea Pantasi și pentru fundațiunea bisericilor, astăzi numită „Fundațiunea Șaguna“, din carea se dau pe fie-care an câte va mii floreni pentru bisericile și școlile din arhiepiscopescă.

Multe deci, ba aproape nenumărate sunt faptele cele mari și meritele bărbatului celui trimis dela Dumneșeu în fruntea bisericii noastre strămoșesci; dar coróna tuturor acestora este și rămâne restaurarea vechiei noastre metropolii cu episcopii ei, cele de acum și cele ce au se urmeze; căci până aci fiii bisericii noastre erau aproape ca oile cele rătăcite și împrăștiate, fără păstoriu.

Atât despre cele bisericesci, școlare și fundaționale. Mână în mână cu acestea însă merg și meritele lui culturale: scrierea și tipărirea de cărți folositoare precum: Istoria bisericescă, Dreptul canonic, Enchiridion de canóne, Studiul pastoral și mulțime de altele, și ca un isvor de cultură, vrând Dumneșeu pe seculi, înființă cu concursul inteligenței noastre „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

În fine meritele ca om politic și bărbat de stat au fost recunoscute de

noi și de străini, ba chiar de p. în. tron, și distincțiile cele multe: ordul leopoldin, baronatul și titlul de consiliariu intim de stat, coróna de fer, crucea ordului leopoldin, membru al senatului imperial, al casei magnatilor ș. a. ș. a. aici în adevăr n'au fost aramă sunătoare și chimval rêsunătoriu, ci onoruri binemeritate.

Acastă este, iubiților, pe scurt vieța Metropolitului Andreiu, o vieța carea numai după mórte o am putut cunoșce și judeca pe deplin; căci până când e omul în vieța, atâte feluri de ómeni îl încunjură, atâte voci, și favorabile și nefavorabile, se aud despre dênșul, atâte invidie și ură, atâte calumnii și interese josnice se luptă contra activității și autorității lui, încât este greu a deosebi adevărul de neadevăr. Ér după mórte când nu mai sunt nici lăudători, nici defăimători, rămân numai faptele, și ale unora și ale altora; acum le pui în cumpenă și le cântăresci, acum vorbesc ele singure de sine.

Faptele metropolitului Andreiu ne atestéză, că el a fost un om mare, o minte luminată, o inimă nobilă, un binevoitoriu, binefăcătoriu și părinte al bisericii noastre, al poporului nostru. De aceea, reprivind asupra vieții sale, pe când aceea se plecă ușor spre apus, dăcea cătră cei mai deapropo ai sei: Fétul meu „numai când ve veți întórce dela grópa mea, veți cunoșce pe cine ați perdut“! De aceea și cuvântul lui cel din urmă a fost: *„Cu mine e gata; fiți pe pace! nu ve certati; nu ve sfădiți.“* Cu alte cuvinte, cuvintele Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos: *„Poruncă nouă dau vouș, ca să ve iubiți unul pre altul; precum eu v'am iubit pre voi, așa și voi să ve iubiți unul pre altul“*. Fie, iubiților, ca aceste dumneșeesci cuvinte ale Mântuitorului lumii, exprimate de unul din credincioșii păstori ai turmei lui Christos să se înrădăcineze, să crescă și să rodescă în inimile noastre!

Ér Tu, Preaîndurate, carele întru bunătața Ta cea negrăită Ți-ai adus aminte de noi, cei-ce am purtat sarcinile a multe veacuri și ne-ai trimis pre bărbatul acesta ca pre un alt Moise, ca să ne scótă din Egipt, din casa robiei, să ne trecă cu urme neudate prin Marea roșie, să ne aducă din munțile Sinaii legea Ta cea sântă și aședămintele cele vecinice și nestrămutate, pe cari Fiul Țeu, Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos, a zidit biserica sa, și carele din risipirea prin multe némuri ne ai adunat sub toiagul unui păstoriu credincios până la mórte: — odihnesce sufletul robului Țău, Arhiepiscopului și Metropolitului Andreiu întru fericirea Ta cea vecnică și netrecătoare. Ér pre noi, Preabunule, ne mângăie și ne întăresce, ca nu numai cu cuvântul să lăudăm, ci și cu fapta să urmăm sêvârșirea credinței și mărimea faptelor iubitului și fericitului arhiepiscopului, pre carele Tu l'ai trimis să adune și să pască turma Ta, ca să fie o turmă și un păstoriu, și noi toți să Te iubim pre Tine și unul pre altul, precum Christos ne-a iubit pre noi! Amin.

FOIȚA.

Rolul Mamei în familie.

de
Maria Cioban
(Urmare)

Un om care ține la naționalitatea sa, acela sigur e de un caracter cum se cade, până când acela, care se lapedă de națiunea sa și lucră pentru ruinarea ei, acela nu are idee de simțul uman și de onóre, căci om-nimea întrégă nu e compusă decât din naționalități. Simțul de onóre, de datorință și de recunoștință stau în strinsă legătură cu educațiunea națională.

Formarea inteligenței, memoriei și a fantasiei. Primele condițiuni ale inteligenței sunt la tot cazul cugetarea și judecata. Învățătura cât de multă, fără cugetare și judecată nu plătește nimic, încât cu drept cuvânt să pôte dăce cu proverbul că: „la un sac de învățătură trebuie un car de minte să-nătósă!“

Inteligența copilului se manifestă deodată cu primele semne ale voinței, prin urmare cu primele idei ale copilului să pune fundamentul pentru formarea inteligenței lui. Prin idei se pune mîntea și judecata în mișcare, formând noțiuni, silindu-se a și-le reprezenta și revoca în memorie în totă claritatea, pentru a cărei înlesnire, mama la tot cazul trebuie să fie aproape.

Ea pôte lucra mai mult la formarea inteligenței decât ori cine. Odată-i vorbește copilului despre o pasere, spunându-i numele și părțile corpului, altădată îi va da o flóre și o va deosebi de frunđe. Asemenea exerciții vor desvolta interesul copilului și vor da inteligenței o cultură multilaterală, ageresc cultura minții, care și pentru cultura inimii devine folositoare.

Având un copil mai multe idei, el își va forma din ele noțiuni și cu cât va avé mai multe noțiuni, cu atât judecata lui se va desvolta mai mult, formând astfel inteligența, dela care depinde și memoria, căci dându-și samă copilul despre ce a aușit și despre ce a cugetat odată și putându-se impresiunile acelea repeta în totă claritatea, însemneză că memoria încă se desvóltă și întăresce.

Și cu cât un copil va ști mai bine recita lucrurile odată vêdute și aușite, cu atâtea memoria lui e mai abilă.

Pentru a forma însă memorie bună, ceea-ce contribuie fôrte mult la inteligență, e bine ca mama să învețe copilului a recita de rost câte o rugăciune mai scurtă, câte o poezióră și câte o poveste mică, despre cari apoi să vorbescă esplicându-le lucrurile pe cari copii nu le pricep.

În toate însă ce mama le povestește copilului pentru acest scop, e bine să se alégă material corespunđător pentru a desvolta și cultura inimii, așa încât cultura minții și a inimii să progreseze paralel, — agerind totodată și fantasia.

Ceea ce mama a spus copiilor, fantasia va prelucra primadată și numai dupăce în fantasia sunt clare ideile reproduce putem dăce, că s'a ivit memoria; prin urmare fantasia e cea dintâi ce urméză impresiunii și lucră întru formarea inteligenței și a memoriei.

Să pôte dăce cu drept cuvânt, că fantasia e mama tuturor invențiunilor și a tuturor planurilor, după care se lucră tot ce mîntea omenescă produce.

Chiar și asupra voinței fantasia are o putere nespuse de mare. Pentru aceea, trebuie cultivată de timpuriu și cu grijă, căci lăsată fiind fantasia să se desvólte și să lucre de sine, pôte avé urmări rele, pôte deveni morb s'au patimă, dacă nu e regulată de judecată.

Ceea ce produce fantasia vie și productivă pentru vieța sunt imaginațiunile. Iar pentru-acestea sênu aibă urmări rele să nu se spună copilului lucruri îngrozitoare, nici să fie amenințat cu animale, draci sau alte ființe închipuite. Ceea-ce se pôte mai mult recomanda pentru formarea inteligenței, memoriei și fantasiei sunt fără îndoelă jocurile, prin cari e dat elevului a-și manifesta întréga sa activitate spirituală. Mai de parte poveștile, fabulele și descrierile poetice cu cari trebuie mers gradat după desvoltarea judecării.

Poveștile frumoșe, ce copilul le-a aușit dela mamă, datine plăcute copiilor, așa d. e. Sara de Crăciun cu primele daruri, colindele frumoșe aușite cum le-au cântat colindătorii, cari umblă cu stéua, doinele ce le-au cântat lucrătorii la câmp, ș. a. Tóte acestea vor provoca imagini vii în fantasia copiilor —

Radicalismul.

Este caracteristica timpului nostru, ca tot ce se face se face radical, să se facă din temelie, ca să se vadă folosul, sau în alți termeni vorbind să se potoa prinde cu mâna.

În statul nostru încă radicalismul domnesce, radicalismul pe toate terenele și în fruntea radicalismului dela noi stă curentul de maghiarizare, care merge tot crescând.

Congregațiunea comitatului Sibiiu în sesiunea sa de primăvară din zilele trecute s'a de îndemnată a-și ridica glasul contra curentului cu maghiarizarea numelor și mai ales s'a condamnat violența cu care se face proselitism asupra impieștilor de tot rangul la drumurile de fer.

Cât de radical se face presiunea în punctul acesta asupra nemaghiarilor se vede de ocolo, că în cele din urmă a trebuit să i-a pozițiune hotărâtă chiar și acest comitat, care altcum de un timp încoco s'a ferit de orice radicalism, menajând încâtva curentul inspirat din sfera guvernială.

Presă din capitală luând act despre concludul congregațiunii comitatului Sibiiu în chestiunea maghiarizării numelui de familie a aflat prea radicală propunerea venită din partea românilor, și a lăudat ținuta sașilor, cari s'au opus contra cererei, ca prin o cerculară să fie provocate comitatele a lua pozițiune în afacerea această, condamnând maghiarizarea cu forță.

Ca să se demonstreze, că există radicalism în două sensuri, s'a accentuat radicalismul, cu care sașii radicali de odinioară astăzi au căzut în un oportunism, care multora li-s'ar părea neexplicabil,

Ca să rămânem la radicalismul în sensul curentului modern dela noi, se anunță înființarea de filiale în provincie cu scopul de a ajuta, de a promova scopurile reuniunii de maghiarizare, care și are centrul în capitala țerei noastre, și voiesce să câștige tot mai mult teren printre români.

Se anunță formarea de filiale mai ales în centrele românești.

Mai zilele trecute o asemenea filială s'a făcut în Baia de Criș, apoi în Sebeșul-săsesc.

Din responsuri lucră comitele suprem al comitatului Făgărașului pentru înființarea unei filiale în țera Olteniei.

În zilele proxime o asemenea filială se va face și aici în Sibiiu.

Radicalismul în schimbarea tuturor relațiilor din țera această a luat un avânt puternic acum în mileniul al doilea.

Caracteristic lucru este, că lucrarea această se face cu scopul vădit, de a

scote la ivelă oameni, cari din interese materiali și-au pus serviciile la dispozițiunea acestui curent.

Noi am condamnat acest curent totdeauna și cu deosebire l' am condamnat acum, când vedem, că prin el se încurajază demoralizarea, venatul după interese materiale și traiul mai lesne fără activitate onestă.

Este un fel de bătă modernă radicalismul acesta, și patria nu are nici un interes real, să scotă în relief oameni fără caracter, cari pentru interese materiale sacrifică totul, până și sântele legături, cari îi mai țineau în contact cu părinții lor.

Cu grăză privim la generațiunea de azi, căreia i-se pun în vedere caracterele slabe, cari pentru mici interese se lapede de tot ce au avut și au mai sfânt pe lumea această.

Radicalismul de astăzi împinge țera în abis, de unde cu greu va fi scăpare, căci se nu perdem din vedere ceea-ce e lucru principal: generațiunea tinere de azi aflată prezentat ca cel mai mare erou al timpului modern pe primarul orașului din Budapesta, care ani 40 ca onest funcționar a avut nume german, și dacă nu era să fie ridicat la demnitatea de primar azi nu ar sta în fruntea curentului cu maghiarizarea numelor, propagând imoralitatea, că pentru interese materiale, pentru câștigul de salariu mai mare, omul trebuie să se lapede de tot ce are mai sânt: de numele moștenit dela părinți.

Dacă pretutindenea se vor scote la ivelă caractere cu devisa: „ubi bene, ibi patria“, vom ajunge, ca tinerimea de azi încă în curentul acesta să între când va pași în viața practică.

Radicalismul de azi a degradat conceptul patriotismului făcând din el obiect de negoț.

În fapt azi acela e patriot, care lăpădându-se de numele părinților sei, i-a nume ungurese sau de idiom ungurese, să înroléză în ceta curentului bolnăvicios, și în chipul acesta fără muncă cinstită face carieră.

E greșită calea această, și tare se vor căi toți aceia, cari având încă mijloce, nu pășesc contra curentului bolnăvicios, care, — mai accentuăm, — duce la perire.

Limba miliție. „Budapesti Hir-lap“ de eri aduce scirea, care dacă se va adevări, este de cea mai mare însemnătate. Se susține adevă, că ministerul comun de războiu a satorit limba diferitelor regimente după naționalitatea ficiilor. Așa se deosebesc regiile croate, slove, române, maghiare și germane etc. Oficerii se obligă a învăța limba regimentului, de care se țin, sub pedepsă de-a perde îndreptățirea la înaintare. Noi scim, că o ase-

făcându-o pe această cu interes pentru idealuri, pentru tot ce e nobil, frumos și sublim.

Fantasia mai avântată, care se deosebește de a altor oameni, fantasia așa numiților genii, se naște cu individual, totuși și asupra aceluia au putere impresiunile din copilărie, — a o desvolta pentru morală, ér nu pentru desfrâu. Așa dar inteligența, memoria și fantasia, cu drept cuvânt putem dice, că se desvöltă și se forméză pe basa și în direcțiunea dată de mamă.

Datorința mamei deci trebuie să fie aceea, ca prin blândețe, iubire și bunătate să sâdască numai idei bune și frumoșe în inimile copiilor. Acesta se va putea atunci, când copilul numai lucruri bune și frumoșe a vedut și audut și când impresiunile și imaginațiunile din cea mai fragedă etate au fost alese și dulci pentru copil, ca el să se cugete cu drag la ele.

La nici un cas însuși rolul mamei nu se termină trimițând copiii la școlă. Din contră, aici se face încă în măsură mai mare. Mama trebuie să grijască, ca lectură are fetița ei. Afară de orele de la școlă să se ocupe cu lucruri folositoare. Fetitelor se le facă impresiuni plăcute prin bucătărie și

cămară, deprindându-le la ordine și cruțare, încât în dorul de a fi o economă bună, ér după-ce a terminat studiile să fie un bun rađim mamei în toate ale casei.

Formarea vieții și a caracterului. Începutul vieții și al caracterului e întocmai ca la formarea inteligenței, memoriei și fantasei, deore-ce din ideile devenite clare prin memorie se prefac nisuițele, ér din nisuițele se desvöltă voința, care pe urmă trece în fapte, formând caracterul.

După faptele copilășilor, mama pôte observa îndată, dacă nisuițele lor sunt înclinare spre bine, sau spre rău.

Ea trebuie să sprijinească nisuițele bune, ér pe cele rele, prin o disciplină recerută să le nimicească, sâdind în locul lor bunul și frumosul. Cele mai bune mijloce pentru formarea caracterului sunt fără îndoială judecata practică și judecata teoretică basate ambele pe morală, dar până a ajunge copilul la judecată trebuie condus și îndreptat cu măiestrie din cea mai fragedă etate punând totdeauna mare pond pe cultura inimii.

menea dispozițiune — deși mai domolă — a mai existat, chiar și la honveđime, dar se vede, că până acum n'a fost aplicată cu strictetă, ba limba de propunere română s'a chiar șters în unele școle de cadeți dintre obiectele de învățământ obligate, și sa dispus, ca și religiunea să se propue în limba germană.

Intru amintirea Marelui Andreiu.

Precum suntem informati și-au anunțat până acum participarea la parastasul de Marți din Reșinari: Preasântiile Lor episcopii Ioan Mețianu din Arad și Nicolau Popea din Caransebeș, apoi d-nii Dr. Alecsandru Macsonyi, Eugeniu Macsonyi, Zeno Mocsonyi, Antoniu Mocsonyi, N. Ionaș Vincențiu Babeș, Paul Rotariu precum și Preac. Lor d-nii Iosif Goldiș, Aug. Hamsea etc.

Brașov.

Din Brașov ni-se comunică, că festivitatea școlară intru amintirea Metropolitului Șaguna, se va arangia din partea școlilor medii și superioare române din Brașov nu Duminecă, în 14/26 l. c. după cum a fost proiectat, ci Marți în 16/28 Iunie la 10 ore a. m. în sala festivă a gimnasiului.

Sebeș.

Duminecă, după terminarea examenelor anuale se va ținea la 2 ore p. m. festivitate școlară din incidentul aniversării a 25-a a morții Marelui Archiepiscop și Metropolit Andreiu Baron de Șaguna, cu următorul

PROGRAM:

1. Imnul: La mormântul Marelui Andreiu. Poesie de Z. Boiu, mel. de D. Cuntan.
2. Cuvânt oficial rostit de învățătorul George Tatar.
3. „Sfinte Dumnezeule“ de G. Mugar, cântat de corul școlar.
4. Statornicia în credință. Poesie de V. Alexandri, declamată de eleva Elena Lupșe.
5. a) Oaia, melodie populară. b) Oaspeții primăverii de J. Vorobchievici. Cântate de corul școlar.
6. Incredete române, poesie de Josif Vulcan, decl. de Nicolae P. Man.
7. a) Cântec vânătoresc de T. d. Flondor. b) Marș ostășesc de J. Vorobchievici. Cântate de corul școlar.
8. Copila română, decl. de eleva Ana Opincar.
9. Rugăciune, cântată de corul școlar.

La această festivitate școlară invită pe toți binevoitorii școlai.

Corpul didactic.

Sibiiu.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiiu“.

Reuniunea meseriașilor români în semn de venerațiune cătră fostul ei

De când începe copilul a pricepe, trebuie sădita în inima lui iubirea deapropelui, simpatia, mila și compătımirea; ér acestea se pot sădi, dacă mama premer e cu exemplu, căci copilul exemplele mai iute le urmăză, până când vorbele le mai uită.

Mila și compătımirea se pôte desvolta, dacă d. e. când vine un cerșitor, mama dă un ban copilășului, îl duce de mână și îi spune să-l dea celui sărac, ér după-ce l-a dat, descrie în ton duios starea celor săraci.

Iubirea deapropelui și simpatia o va putea cultiva când numai ce e bun și frumos va vorbi despre ori cine. Copilul să nu audă vorbindu-se de rău sau clevetind pe nimeni. Nespuse de mult greșesc acele mame, cari în prezența copiilor vorbesc de rău pe amicele lor.

După-ce copiii mai cresc e foarte potrivit să li se spună câte-va biografii frumoșe ale unor bărbați, cari au dus o viață vrednică și morală.

(Va urma).

patron și spriginitor, a luat hotărârea de a participa și ea la serbările comemorative din zilele de Duminecă — Luni. Duminecă Reuniunea va participa corporativ la parastasul, cese va oficia în biserica din suburbiul Iosefin, unde presidentul onorar și întemeietorul Reuniunii P.O.D. as. cons. N. Cristea va readuce un cuvânt comemorativ; tot Duminecă membrii Reuniunii vor participa la ședința festivă, arangiată sera de „societatea de lectură a elevilor seminarului „Andreian“. Luni d. a. membrii Reuniunii vor asista la „actul festiv“ din „Sala de esofizi“. Marți Reuniunea reprezentată prin o delegațiune va asista la parastasul festiv din Reșinari și va depune o coronă pe mormântul marelui bărbat.

Noutăți.

Avis. Încheierea solemnă a anului școlar la școlă civilă de fete a Asociațiunii din Sibiiu, se va ținea Sâmbătă în 25 Iunie c. n. după ameză dela 3—5 ore, nu dela 4—6 ore.

Diracțiunea.

Serbarea pentru Guttenberg. Din incidentul împlinirii a lor 500 de ani dela nascerea iscoditoriului de tipariu, Ioan Guttenberg, reuniunea de cântări „Tipografia“ din Sibiiu arangiază Sâmbătă, în 25 n. l. c. în pavilionul dela grădina „Herman“ un concert, împreună cu teatru și joc, la care invită cu totă onoarea. Începutul la 8 ore sera. Prețul de intrare 1 coronă. Musica o prevede capela orașenescă. —

Cununie. Marți d. a. în 9/21 l. c. s'a cununat în biserica noastră din Suburbii-Iosefin d-l Ioan Aleman, fiul preotului din Topârcea și oficial de păduri în Bosnia, cu d-șora Anna Savu de nascere din Sebeșul-săsesc. Viață lungă și fericită.

Esamen D-l Cornel Comanescu, fiul preotului din Codlea și stipendist al fundațiunii „Gozsdu“, a făcut în zilele acestea la politehnicul din Viena esamenul final de inginer mecanic cu calculul distins. Felicitările noastre!

Cămătăria cu recolta.

— Comunicatul reuniunii agricole. —

Prin rescriptul seu dto 6 Maiu c. pr. 3713, înaltul ministru r. u. de agricultură ne pune în vedere, că în unele ținuturi lucrează astfel de agenți și speculanți, cari caută la casele lor pe economii mai mici, aici folosindu-se de nepriceperea acestora să tîrguesc asupra recoltei, pe care o cumpără înainte cu preț scăzut, din care preț plătesc o parte și ieu dela proprietari cambii despre suma ce li-au plătit-o înainte, cum și despre suma prețului recoltei, asupra căreia s'au tîrguit, și cer dela proprietarii mici astfel de acte, pe cari acestia pe lângă că nu le pricep, — dar sunt în stare a aduce pe bietul proprietar la adevărată ruină.

Pentru a pune capăt acestor înșelătorii, înaltul ministru ne-a adresat recomendar, se atragem luarea neamte a economilor nostri asupra acestor oameni fără de suflet și să-i rugăm, să ne aducă la cunoștință pe toți acei agenți, cari făcând asemenea negoț neiertat, acoper o neleguită cămătărie.

Potrivit §-lui 10 al art. de lege XXV. din 1883, la arătarea (descoperirea) comitetului administrativ ministru r. u. de justiție, poate pune la cale din oficiu, cercetare în cauza de cămătărie.

Adresăm deci în interesul economilor, frățesca rugare cătră toți cărturarii nostri dela orașe și dela sate, cari dând peste asemenea agenți, să n'i aducă la cunoștință, ca astfel să fim în pozițiune de-a cere pedepsirea lor, sau prin judecătorii r., sau prin ministrul de justiție.

Sibiiu, 1/13 Iunie 1898.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

D. Comșa,
preș.

V. Tordășianu,
secretar.

Nr. 264/898. [75] 1-3
CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a treia Arpașul-inferior, protopresbiteratul Avrigului se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt statorite în ședința sinodului parochial din 31 Maiu 1898 și dau suma de 376 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch se și subșternă cererile concursuali instruite conform dispozițiunei stat. org. și a regu'amentului pentru parochii din 1898 la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului (poșta Avrig, felek, Szabvármegye) până la termenul susindicat.

Avrig, 31 Maiu, 1898.

În conșelegere cu comitetul parochial oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. pp. 466-1897. [76] 1-3
CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa III. din comuna Cucerdea sêcuêscă protopresbiteratul Turdei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Cu acest post sunt împreunate venitele îndatinate și regulate prin comitetul parochial și aprobate de sinodul parochial în ședința din 7 Dec. 1897, cari venite computate în bani dau un venit anual de 364 fl. 06 cr.

Informațiuni mai detaiate se pot lua dela comitetul parochial resp. dela acest oficiu.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigôre subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Cojocna, 3 Maiu 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Turdei în conșelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Ceortea,
adm. protopresb.

Nr. 516/898. [77] 1-3
Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Bârghiș tractul protopresbiteral al Agnitei se escrie prin această de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 433 fl. 40 cr. v. a.

Informațiuni mai detaiate se pot lua dela comitetul parochial din Bârghiș și dela subscrișul oficiu protopresbiteral.

Petenții vor avea ași subșterne suplicile de concurs în termenul prefipt la subscrișul oficiu protopresbiteral (p. u. Ujegybaz) instruite conform normelor în vigôre.

Noerichiu, în 31 Maiu 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Agnita în conșelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 338/1898 protopresb. [78] 1-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Dupășdorf, în sensul rezoluțiunei Prea Venerabilului Consistor archidieceșan dtto 1 Iuliu 1897 Nr. 4170 Bis. se escrie a patra ôră concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Emolumentele împreunate cu acest post statorite în ședința comitetului parochial din 16 Februaru 1897 dau peste tot suma de 253 fl. 50 cr.

Informațiuni mai deaprobe despre starea parochiei, se pot lua oficiul protopresbiteral și la comitetul parochial.

Concurenții au se-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Mediaș, 5 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediașului, în conșelegere cu comitetul parochial.

Romul Mircea,
protopresb.

Nr. 1324-1898 Bis. [73] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Blăjeni-Sat se escrie pentru a treia-ôră cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 341 fl. 10 cr.

Petenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 19 Februarie 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zărandului.

Vasile Damian,
protopresbiter.

Pretutindenii

chiar la țeră, se caută persoane onor. și active pentru vânșarea unui

Articol special,

cunoscut și fôrte căutat. Capital nu este necesar. Ori-și-cine pôte a se ocupa, chiar în mod accesor. **Mare Rabat** și salar fix în cas de succes. **5-20 lei** de câștigat pe zi fără ostentelă. Ocupație onorabilă și lesne. A serie sub: **B. B. H. 2. Office de Publicité la Bruxelles.** (Belgia).

[74] 2-6

In Tipografia Archidieceșană au apărut

Treptele formale

ale

învêțământului

de

Dr. Petru Șpan.

Prețul 80 cr.

Se pot procura din

Librăria tipografiei archidieceșane
Sibiu.

Din ori-ce librărie se pôte procura scrierea premiată a consilier. în med. **Dr. Müller,** apărută în a 30-a edițiune despre

sistemul nervos

și

sexual turburat.

Espediție franco pentru 60 cr. în mărci postale.

Curt Röber,
Braunschweig.

[5] 21-49

Ne-au sosit acuma :

Tabele de părete pentru cetit, românesci fl.	2.40
” ” ” ” ” ungueresci ”	2.40
” ” ” ” ” românesci	
de I. Tuducescu	3.60
” ” istoria naturală (16 bucăți colorate : regnul animal, vegetat și mineral) ”	7.20
Tabele de mēșuri metrice cu esplicare ”	— .80

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.

In Librăria Tipografiei archidieceșane se află de vânșare

Archiepiscopul și metropolitul

ANDREI baron de ȘAGUNA

de

Nicolau Popea,

archimandrit și vicariu archiepiscopesc.

Op premiat de consistorul resp. sinodul archidieceșei ortodoxe rom. a Transilvaniei, dedicat poporului Român.

Prețul broșat fl. 2.50 sau lei n. 7.—

Dare de sēmă despre Archiepiscopul și metropolitul

ANDREI baron de ȘAGUNA

de

Ioan Slavici.

Prețul 20 cr.

și

Biografia Archiepiscopului și Metropolitului

ANDREI baron de ȘAGUNA

edițiune poporală.

Prețul 10 cr.

Cel mai eficace MIJLOC DE CASĂ, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sângelui, pentru a depărta părțile stricate și defecțuoșe ale sângelui (conștițiunile esențiale pentru susținerea sanetății) precum și pentru delăturarea repede și sigură a bôlelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vânturi, grêtă, dureri de stomach și fole, sgârcei de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sânge, hemoroide, bôle femeiești, bôle de intestine este de 40 ani probat

BALSAMUL DE VIAȚĂ al Dr. ROSA.

din farmacia lui **B. FRAGNER** în Praga 203-III.

Acesta favorisêză întreg actul mistuirei, produce un sânge sănêtos și curat și este un remediu de casă poporal probat, sigur și estins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă duplă 1 fl.
Prin postă 20 cr. mai mult.

Pentru mântuirea de ori-ce aprinderi, rāni și umflături, se folosesc cu succes sigur la inflamare, oprirea laptelui și întărirea peptului (șitelor) femeesci, la întărcare, la abscese, nodari, purôie (Eiterpusteln) carbuncule, la rāni și sugei la degete, la întări-turi, umflături, uime etc. de 50 ani probată [50] 7-30

Alifia de casă de Praga

Vindecarea se face fără dureri prin influenza alinătore a alifiei.

In doze à 25 și 35 cruceri.
Pe postă plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare se cêră numai preparate originale din farmacia lui **B. Fragner** în Praga și se observe, ca tôte părțile învêlitoarei balsamului Dr. Rosa se fie provêqute cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea tôte părțile învêlitoarei alifiei de casă de Praga pörtă marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primesce o remunerațiune!
Mii de scrisori de recunoscînță stau la dispoziție spre vedere.
Deposite în farmaciile **I. Török,** Budapesta. **A. Egger,** Budapesta, apoi în Sibiu la **E. Rumler, K. Müller** și **K. M. Herzberg.**

Depositul principal **B. FRAGNER,** farmacie „la vulturul negru“ în Praga, colțul stradei Spornier Nr. 203.

ESPEDIȚII CU ÎNTOCERCEREA POSTEI

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.